

בס"ד. שיחת* ש"פ בהר"ב חוקותי, מבה"ח סיון, ה'תשט"ז.

בלתי מוגה

א. אודות¹ יום השבת איתא²: "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת". "ערב שבת" כאן אינו יום ששי דוקא, אלא בכל ימי השבוע העבר, החל מיום ראשון בשבוע, יש להתחיל להתכונן לשבת³.

ולכן בכל יום מימי השבוע, החל מיום ראשון, אומרים "היום יום ראשון בשבת", "יום שני בשבת" וכן הלאה, דהיינו שמונים את הימים עד לשבת הבאה⁴. ובפרט ע"פ מ"ש הרמב"ן עה"פ⁵ "זכור את יום השבת לקדשו", שבספירת הימים עד לשבת הבאה מקיימים את המצוה ד"זכור את יום השבת לקדשו".

ולכן מצינו גם⁶ שהתפלות של כל ימי השבוע עולים בשבת⁷.

ואין זה בסתירה לדברי הגמרא⁸ שרק הימים האחרונים בשבוע, מיום רביעי ואילך, יש להם שייכות ליום השבת, אבל הימים הראשונים בשבוע יש להם שייכות לשבת שלפנ"ז — שמטעם זה אפשר לעשות הבדלה, אם שכח וכו', ולהעביר את הסדרה "שנים מקרא ואחד תרגום" עד יום שלישי בשבוע הבא — כי הם ב' ענינים נפרדים, כמבואר במ"א⁹ שישנם המשכות השבת שהם רק עד ג' ימים (קודם השבת ולאחר השבת)¹⁰, אבל לענין מה שצריך להיות עולה ונכלל בשבת — הרי כל ששת ימי החול שלפני השבת הם הכנה ועולים בהשבת הבאה לאחריהם.

(3) ראה ביצה טז, רע"א. שו"ע אדה"ז אר"ח סרמ"ב ס"ג.

(4) ראה גם שו"ע אה"ע"ז סקכ"ו ס"ג.

(5) יתרו כ, ח.

(6) ראה תו"א נח יו"ד, א.

(7) ע"י התפלה דשבת (מהנחה בלתי מוגה).

(8) פסחים קו, סע"א. שו"ע אדה"ז אר"ח סרפ"ה ס"ה. שם סרצ"ט ס"ח.

(9) ראה תו"מ חט"ו ע' 295. וש"נ.

(10) שבת מיני' מתברכין כולי יומי — הוא כל השבוע שלאחר זה כמובן. ואכ"מ.

(* שיחה זו הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א בלה"ק, ונדפסה בבטאון חב"ד חוברת יז ע' 5 ואילך. ורובה הוגהה ונדפסה גם בלקו"ש (כמצויין לקמן). מהדורא זו היא כבלקו"ש ושולבו בה כמה ענינים מהמהדורא שבבטאון חב"ד, וכן ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(1) שיחה זו הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיית), ונדפסה בלקו"ש ח"א ע' 285 ואילך.

(2) ע"ז ג, סע"א.

עפ"ז, הרי בשבת זו היא העלי' וההתכללות דל"ג בעומר — יום ההילולא ויום השמחה של רבי שמעון בר יוחאי.

ב. אודות ענין ההסתלקות איתא¹¹, שביום ההסתלקות נכללים כל עבודתו ועמלו "אשר עבד כל ימי חייו", שהרי בשעת ההסתלקות הוא גמר עבודת הנשמה שהי' מוטל עלי' לפעול בהגוף.

— והיינו, שאף אם צריכה לירד שוב בגלגול¹², מ"מ, הרי זה גמר העבודה שהי' מוטל עלי' לפעול בגוף זה —

ומצד זה ישנה מעלה ביום ההסתלקות על העבודה ד"כל ימי חייו", כי בעת ההסתלקות מתקבצים כל העבודות יחד.

יתירה מזו: בשעה שמתקבצים כל העבודות יחד — ניתוסף אור שלמעלה מכולם יחד.

וכמו, למשל, בשעה שמתקבצים יחד כמה אותיות, שכל אות יש לה פירוש וענין בפ"ע¹³, וכשמצרפים יחד כמה אותיות נעשית תיבה, הרי שניתוסף דבר חדש — הכח המצרף את האותיות¹⁴, תוכן התיבה, האור העולה על כולנה.

וכמו"כ כשמצרפים עשרה מישראל יחד, שבכל אחד מהם ישנה נפש אלקית, אזי ניתוסף ענין חדש — השראת השכינה שישנה על עשרה מישראל¹⁵.

ג. עפ"ז יובן גם הענין דל"ג בעומר, יום הסתלקותו של רבי שמעון בר יוחאי — שככל שגדלה מעלת עבודת הרשב"י בחייו¹⁶, שאמר¹⁷ "בחד קטירא אתקטרנא בי' אחידא בי' להיטא", הרי המעלה שנפעלה ביום הסתלקותו גדולה עוד יותר, מצד המעלה דסך-הכל ואור העולה על כולנה.

וזהו ג"כ מה שמצינו¹⁸ בנוגע למשה רבינו: "חמשים שערי בינה

ואילך).

(15) סנהדרין לט, א.

(16) נוסף על כללות מעלת ענין העבודה,

כידוע (נסמן בתו"מ ח"ו ס"ע 159) שעבודה היא "צורך גבוה" (מהנחה בלתי מוגה).

(17) ראה זח"ג רפח, א. רצב, א.

(18) ר"ה כא, ב.

(11) דרושי ל"ג בעומר בסידור אדה"ז (דש, ב ואילך. שז, ב). וראה תניא אגה"ק סכ"ז וביאורו.

(12) או שכבר היתה בגלגול מקודם (מהנחה בלתי מוגה).

(13) תניא שעהיהו"א ספי"א.

(14) שם רפי"ב. וראה ד"ה זאת חוקת

התורה תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' מא

נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד", ורק בשעת הסתלקותו זכה גם לשער הנו"ן, "הר נבו" 19 — נו"ן בו"ז.

ד. עפ"ז יובן מאמר המדרש²¹ עה"פ²² "כי לא יראני האדם וחי", שאפילו חיות הקודש אינן רואות, להיותן "תחת²³ הרקיע"²⁴. ועוד איתא שם במדרש אודות צדיקים, ש"בחייהם אינם רואים", אבל במיתתם רואים.

ולכאורה, מכיון שאפילו חיות הקודש, מדריגה נעלית יותר במלאכים, אינן רואות — איך יתכן שצדיקים במיתתם רואים? ואם זהו מצד מעלת הנשמות על המלאכים — היו הנשמות צריכות לראות גם בחייהם?

וע"פ האמור מובן — כי בשעת ההסתלקות ישנה המעלה דסך-הכל והאור העולה על כולנה, מעלה שאל"י אפשר להגיע בגמר העבודה.

ה. עפ"ז יובן המסופר בכתבי האריז"ל²⁵ שר' אברהם הלוי הי' אומר בכל יום תפלת "נחם", לפי שהי' מקונן ביותר על חורבן בית-המקדש, והי' משתוקק לבנין הבית שיהי' לעתיד. וכשאמר "נחם" גם בל"ג בעומר במירון, הקפיד עליו רשב"י, והדבר הזיק לו.

והענין בזה²⁶, כמובא²⁷ בשם אדמו"ר הזקן נ"ע, שישנם נשמות של יחידי סגולה שלגביהם לא הי' כל ענין החורבן, ואחד מהם הוא רשב"י. ולכן, כבוא ל"ג בעומר, התקבצו יחד כל עבודותיו של רשב"י עם האור העולה על כולנה, וביום זה לא הי' לו — לר' אברהם הלוי — להרגיש את כל ענין החורבן; להיותו תלמידו של האריז"ל, הרי ידע שענין ההסתלקות הוא גמר העבודה כנ"ל, וגם ידע את ענינו ומעלתו של רשב"י, ולכן לא הי' צריך להרגיש את החורבן בל"ג בעומר.

הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה".
 (25) פע"ח שער ספה"ע פ"ז. וראה לקו"ש חכ"ב ע' 330 ואילך. חל"ז ע' 138 ואילך. וש"נ.

(26) דלכאורה אינו מובן: מדוע כשאמר "נחם" בימים אחרים שיש בהם שמחה (וי"א שאמרו גם בשו"ט — ראה לקו"ש שם. וש"נ) — לא הי' חסרון בדבר, ודוקא כשאמרו בל"ג בעומר הזיק לו הדבר? (מהנחה בלתי מוגה).

(27) פלח הרמון שמות ע' ז.

19) ברכה לד, א.
 20) ל"ת וס' הליקוטים להאריז"ל ואתחנן ג, כו — הובא בשל"ה חלק תושב"כ פ' ואתחנן (שסט, א) בשם הרח"י. ש"ך עה"ת ברכה שם (בשם מצאתי כתוב). ובשם המגיד — בלקו"ת במדבר יב, א. אוה"ת ברכה ע' ב'קסג.
 21) במדב"ר ס"פ נשא.
 22) תשא לג, כ.
 23) יחזקאל א, כג.
 24) כמ"ש (שם, כב) "רקיע כעין הקרח

והיינו, שהדאגה על החורבן בל"ג בעומר היתה בסתירה לגילויים (שמחתו) של רשב"י, ולכן נענש.

ו. והביאור בזה:

עבודת הרשב"י היתה להמשיך פנימיות התורה ו"סתים דאורייתא" כגליא דתורה, ועי"ז גם ב"גליא" דהעולם²⁸. — היו כמה תנאים שעסקו בפנימיות התורה; אבל החידוש של רשב"י הי' שהמשיך זאת בגילוי בעולם.

ומכיון שהמשיך פנימיות התורה, "אילנא דחייא"²⁹, בגילוי בעולם (אופן ההנהגה דלעתיד) — הרי במילא לא שייך כל ענין הגלות.

ז. ובזה יובן מה שמצינו במדרש³⁰ שאחד מתלמידי רשב"י יצא למקום אחר ונעשה עשיר. כשחזר התלמיד נעשה אצל שאר התלמידים חלישות הדעת, והוציאן רשב"י לבקעה — לפי הגירסא בתנחומא³¹ הי' זה ב"בקעה שע"פ מרון", "הר נבו" דרשב"י — ואמר "בקעה בקעה מלאי דינרי זהב". כשנתמלאה הבקעה בדינרי זהב, אמר לתלמידיו שכל אחד ואחד יטול מהם כרצונו, אלא שעליהם לדעת שזהו חלקם לעתיד לבוא, "הוי ותשחק ליום אחרון"³², והתלמידים לא לקחו.

בהמשך לזה מסופר במדרש³³ מעשה נוסף: ר' שמעון בן חלפתא — שהי' לאחר זמן רשב"י, להיותו אמורא³⁴ — הי' עני מרוד, ולא הי' לו להוצאות שבת ויום-טוב. והתפלל על כך, וניתנה לו אבן טובה מן השמים, ומכרה והוציא את הממון על הוצאות שבת ויום-טוב. כשראתה זאת אשתו, שאלה אותו על כך, וסיפר לה כל המעשה, ואמרה שאינה מסכימה לזה, כי לעתיד לבוא "יהא שולחנך חסר ושולחן חברך מלא". הלך ר' שמעון בן חלפתא לשדה והתפלל, וחזרו ונטלו אותה ממנו.

ומסיים במדרש³⁵: "רבותינו אמרו, הנס השני גדול מן הראשון"³⁵, כי "משמיא מיהב יהבי משקל לא שקלי"³⁶.

28) ראה המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה (נדפס בטה"מ תרל"ח ע' קנב ואילך).

29) זח"ג קכד, ב (ברע"מ). הובא ונת' בתניא אגה"ק סכ"ו.

30) שמו"ר פנ"ב, ג. שוחר טוב פצ"ב, ה. מדרש תהלים (הוצאת בוכר) שם ס"ח. וראה גם לעיל ע' 267.

31) פקודי ס"ז (הוצאת בוכר).

32) משלי לא, כה.

33) שמו"ר ומד"ת שם.

34) רש"י (בע"י) מו"ק ט, ב. וראה מפרשי המשנה סוף עוקצין.

35) ובמד"ת שם ממשיך: "שמע רבינו (רבי) ואמר יכול הייתי להתפלל שיתן לי, ולא הייתי יכול להתפלל על מה שנתן לי שתחזור למקומה" (מהנחה בלתי מוגה).

36) תענית כה, א (לגירסת הע"י והב"ח). הובא במת"כ לשמו"ר שם.

וצריך להבין: למה אמרו גדול נס האחרון כו' על המעשה המאוחר דר"ש בן חלפתא, ולא על המעשה המוקדם דרשב"י, הרי גם בהמעשה דרשב"י, כשאמרו התלמידים שאין ברצונם לקחת, בודאי חזרו ונטלו מלמעלה את דינרי הזהב?

— שהרי, כיון שתלמידי רשב"י לא נטלו, וגם בדורות שלאח"ז לא מצאו דינרי זהב בבקעת מירון, הרי מסתמא חזרו ונטלו — עוד אינו מובן: במדרש פ' נח³⁷, ששם מונה מעלותיו של רשב"י, איתא, שבימיו לא נראתה הקשת, ומסופר שם גם המעשה שאמר "בקעה בקעה התמלאי דינרי זהב". ואם זה שחזרו ונטלו הוא מעלה גדולה יותר — הוצרך לומר במדרש מעלתו של רשב"י, שפעל שיחזרו ויטלו את דינרי הזהב?

אמנם, ע"פ האמור, שענינו של רשב"י הי' להמשיך פנימיות התורה בגלוי בעולם, שגם עתה, בזמן הגלות, יהי' הסדר כמו בזמן הבית ובביאת המשיח — יובן בפשיטות (כדלקמן).

ח. מצד התורה נמשכים כל ההמשכות גם בגשמיות, כמ"ש³⁸ "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכי' מאושר גו'", "בשמאלה עושר וכבוד"³⁹, ומכל-שכן בימינה, כדרשת רז"ל⁴⁰. וכן בפרשתנו⁴¹ נאמר "אם בחוקותי תלכו גו' ונתתי גשמיכם בעתם גו'", וכמאמר הגמרא⁴² "חטים ככליות", שזהו סדר ההנהגה כפי שהי' בזמן הבית, וכפי שיהי' לעתיד.

ולכן רשב"י, שלגביו לא הי' החורבן, הי' ביכלתו להמשיך ע"י התורה דינרי זהב בגשמיות. החידוש הי' רק זה שהמשיך זאת לא רק עבורו וכיוצא בו, שלגביהם לא הי' החורבן, אלא פעל את ההמשכה גם עבור תלמידיו, שהם היו עדיין במדריגה של גלות,

— וראי' לדבר, מזה גופא שהי' נוגע להם ענינים גשמיים, והרי לעתיד לגמרי לא יהי' שייך ענין זה, וכמ"ש הרמב"ם⁴³ שזה ש"נתאור . . לימות המשיח" אינו מצד גשמיות, שהרי אז יסתפקו במועט, כמאמר הכתוב⁴⁴ "והי' ביום ההוא יחי' איש עגלת בקר ושתי צאן" — ואעפ"כ פעל רשב"י ההמשכה גם עבורם, דמכיון שההמשכה באה

(42) תענית כג, רע"א.

(43) הלי' תשובה פ"ט ה"ב, והלי' מלכים

פי"ב ה"ד.

(44) ישעי' ז, כא. וראה גם תו"מ חט"ו ע'

164. וש"נ.

(37) ב"ר פל"ה, ב.

(38) משלי ג, יח.

(39) שם, טז.

(40) שבת סג, א.

(41) כו, ג"ד.

מצד גילוי פנימיות התורה, מעין דלעתיד — הרי כשם שפנימיות התורה המשיך בגלוי בעולם לכל, כך המשיך גם ההמשכות הבאות על ידה. וזהו הסיפור בדיוק הלשון "בקעה", שגם ב"בקעה" — מקום נמוך, "בקעה מצא"⁴⁵ — המשיך את אופן ההנהגה דלעתיד לבוא.

ט. עפ"ז יוכן הטעם שמספרים אודות רשב"י המעשה שהמשיך דינרי זהב, ולא המעשה שחזרו ונטלו — כי לא זהו ענינו של רשב"י. הפלא בכך שחזרו ונטלו הוא מצד זה ש"משיא מיהב יהבי משקל לא שקלי", דהיינו ששינו הסדר ב"שמיא", אבל לא זהו ענינו של רשב"י — אם שבדרגות דניסים, נס זה נפלא יותר — כי ענינו הוא להמשיך כאן למטה, ע"י פנימיות התורה, את אופן ההנהגה דלעתיד.

וזהו ג"כ מה שאמר רשב"י³⁷ שהוא יגן על כל הדורות שממנו עד ביאת המשיח, כיון שרשב"י ופנימיות התורה יש להם שייכות למשיח⁴⁶, וזהו ענינו, כנ"ל.

י. ידוע⁴⁷ שבכל שנה חוזרים ונעשים כל הענינים שהיו בפעם הראשונה באותו יום. כשם שבכל ט"ו ניסן מאיר יציאת מצרים, ובכל שבועות — מתן־תורה, כך גם בכל ל"ג בעומר מאיר הענין דרשב"י וההנהגה דלעתיד לבוא,

שרשב"י מסר זאת לתלמידיו ולדורות שלאחריו, והכניס זאת בפנימיות התורה, שנתגלתה בהבנה והשגה ע"י תורת חסידות חב"ד, בפרט בדור האחרון, דרא דמשיחא, שאז יהי בדוגמת "דרא"⁴⁸ דרשב"י⁴⁹,

הנה ע"י לימוד פנימיות התורה ועניני' — יומשכו כל ההמשכות גם בגשמיות, בטוב הנראה והנגלה.

* * *

יא. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה אם בחוקותי.

48) ראה זהר ח"ב קמז, א. ח"ג קנט, א.
49) ואז יבוא גם רשב"י עצמו, וע"ד שמצינו (נסמן לעיל ע' 71) בנוגע למשה רבינו ש"גואל ראשון הוא גואל אחרון" (מהנחה בלתי מוגה).

45) עירובין ו, א. וש"נ.
46) ראה זח"ג שבערה 29: יפקון ב' מן גלותא.
47) ראה סה"מ תש"ד ע' 13. וראה גם תר"מ ח"ב ע' 76. וש"נ.

אח"כ צוה לנגן הניגון "בר יוחאי".

* * *

יב. בלקוטי⁵⁰ תורה דפרשתנו⁵¹ מבואר, שכל עניני התוכחה הם כאמת ברכות (לדוגמא: "ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד"⁵² — פירושו שכל עשר כחות הנפש ישתתפו באפי' בתנור ובחמימות הבאה מהתבוננות ב"אחד") — אלא שלהיותן ברכות נעלות ביותר, אין ביכלתן לבוא בגילוי, ולכן נאמרו באופן זה.

הצמח-צדק מביא שם⁵³ בהגהה, שזהו גם הפשט בסיפור הגמרא⁵⁴, שרבי שמעון בן יוחאי⁵⁵ שלח את בנו אל רבי יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים שיברכוהו. כשבא אל ר' שמעון, מסר לו מה שאמרו לו, והתאונן שלכאורה הם ענינים שהם ההיפך מברכות, אמר לו ר' שמעון שבאמת "הנך כולו ברכתא ניהו", ופירש לו את כל הברכות.

ולכאורה, מדוע אמנם בירכוהו בלשון שאפשר לפרשו באופן אחר? — אומר על כך המהרש"א⁵⁶ שהי' זה "לחדודי". והצמח-צדק אומר ש"יותר נראה כפשוטן, לפי שהברכה באופן זה היא מבחי' סתום".

יג. לכאורה, כיון שהם ברכות נעלות שבהכרח שיבואו בהעלם, איך הי' יכול ר' שמעון בן יוחאי לפרשם בגלוי?

ויובן ע"פ המבואר בתניא⁵⁷ שיסורים הם טוב מעלמא דאתכסיא, בחי' י"ה, ולכן נמשכים למטה עתה ב"בחי' צל ולא אורה וטובה נראית". ועי"ז שמקבלים את היסורים בשמחה, זוכים להענין ד"כצאת השמש בגבורתו"⁵⁸, שיהי' לעתיד, שאז יומשך בטוב הנראה והנגלה.

הנשמות שענינם הוא לגלות פנימיות התורה — אצלם גם עתה מאיר הגילוי דלעתיד⁵⁹. ולכן רשב"י, שענינו הי' לגלות פנימיות התורה, הי' ביכלתו לפרש את הברכות בגילוי, דמכיון שאצלו האיר כבר הענין ד"כצאת השמש בגבורתו", ראה כבר עתה את הברכות שבזה.

(55) ונמצא, שגם בלקו"ת דפרשתנו מדובר ע"ד רשב"י (מהנחה בלתי מוגה).

(56) בחדא"ג שם ט, ריש ע"ב (ד"ה א"ל יהא רעוא).

(57) פכ"ו (לג, א).

(58) ס' שופטים ה, לא. וראה שבת פח, ב. וש"נ.

(59) כנ"ל ס"ו ואילך.

(50) מכאן עד סוסט"ו — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"א ע' 283 ואילך.

(51) ד"ה בשברי לכם מטה לחם (בחוקותי מח, א ואילך).

(52) פרשתנו כו, כו.

(53) מח, ב.

(54) מו"ק ט, סע"א.

ולכן בא פירוש התוכחה כברכות — בחסידות דוקא, שמביאה פנימיות התורה בגילוי.

יד. מכיון שהפירוש דברכות אלו קשור עם פנימיות התורה, הרי כשם שפנימיות התורה גילה רשב"י לכל, כך ברכות אלו פירשם גם לבנו, שבאותה שעה לא הי' עדיין במדריגה נעלית כ"כ,

— ולכן אומרת הגמרא "אמר לי' לברי", ואינה קוראת אותו בשמו⁶⁰. והוכחה נוספת, מזה ששלחו לקבל ברכה מר' יונתן בן עסמי ור' יהודה בן גרים —

ואעפ"כ גם לו גילה את הברכות.

טו. בשלשה מקומות בתניא מבוארת העצה ליסורים: פעם אחת — בחלק ראשון דתניא, וב' פעמים — באגרת הקודש.

בחלק ראשון דתניא⁵⁷ איתא, שהעצה ליסורים היא "לקבולי בשמחה"⁶¹, שע"ז יזכה שלעתיד לבוא יומשך בטוב הנראה והנגלה.

אבל, הרי זהו ענין שצריכים להמתין להזמן דלעתיד לבוא.

באגרת הקודש במקום אחד⁶² נותן עצה "לפשפש במעשיו"⁶³, ולהתבונן בכך שהמלך הגדול רוחץ צואת בנו יחידו, כמ"ש⁶⁴ "אם רחץ ה' את צואת בנות ציון גוי", שענין זה הרי הוא בא מצד האהבה רבה שלמעלה, וע"י ההתבוננות "כמים הפנים אל פנים" יעורר את האהבה בעצמו להקב"ה, וע"ז ימשיך למעלה, שהאהבה תהי' אהבה מגולה, ובמילא תומשך גם למטה בטוב הנראה והנגלה.

עצה זו, אף שאמנם אין צורך לחכות להמתין להזמן דלעתיד, ואפשר שיהי' לו טוב הנראה והנגלה גם עתה, אבל לזה יש צורך בהתבוננות והתעוררות אהבת הוי' וכו'.

במקום אחר באגרת הקודש⁶⁵ נותן עצה לידע שזהו ענין של נסיונות⁶⁶, שמנסים את האדם אם יש לו רצון בעניני עולם הזה וחיי הגוף. וע"ז שעומד בנסיון הרי זה נמשך בטוב הנראה והנגלה.

(64) ישע"י ד, ד.

(65) סי"א.

(66) כמ"ש (פ' ראה יג, ד) "כי מנסה הוי' אלקיכם אתכם לדעת גוי" (מהנחה בלתי מוגה).

(60) ראה סנהדרין מא, ריש ע"ב.

(61) ברכות ס, סע"ב.

(62) סכ"ב.

(63) ברכות ה, א.

המעלה בעצה זו היא, שאין צורך להמתין על התעוררות האהבה וכו', ועד אז לסבול יסורים חס־ושלום, אלא מיד כשעומדים בנסיון — נפטרים מהיסורים. ועוד מעלה בזה, שדי גם במעט יסורים, שהרי גם במעט יכולים לנסותו, ומיד כשרואים שאינו מתפעל מזה — נוטלים זאת ממנו.

אבל אעפ"כ, הרי כאן יש צורך לעמוד בנסיון.

אבל המעלה דרשב"י ופנימיות התורה היא — שנפטרים מכל הענינים הנ"ל; אין צורך להמתין להזמן דלעתיד, לא על התעוררות האהבה וכו', ולא העמידה בנסיון, אלא מצד פנימיות התורה מפרשים, מיד, ומגלים כל ענין, בטוב הנראה והנגלה⁶⁷.

טז. וכך הוא גם עתה:

בשעה שישנו ענין שמקשים עליו למה עשה ה' ככה, "תחת מה עשה הוי' אלקים לנו את כל אלה"⁶⁸, "מה חרי האף הגדול הזה"⁶⁹, הרי ישנם כל העצות הנ"ל, ובהסדר דמלמטה למעלה:

תחלה ישנה העצה ד"לקבולי בשמחה", שיאמין ויהי סבור באמת שלאמיתו של דבר זהו טוב, אלא שזהו הטוב דבחי' י"ה, ומכיון שהוא נמצא עדיין בבחי' ו"ה — "והנגלות לנו ולבננו"⁷⁰ — אינו יכול לקבלו, ועי"ז יזכה לראות לעתיד הטוב שבזה; לאחר זי — ישנה העצה דאהבה רבה, ולאחרי זה — העצה לעמוד בנסיון.

ועד שבא למעמד ומצב שמצד הענין דפנימיות התורה רואה מיד שזהו טוב הנראה והנגלה — שהרי "התורה היא נצחית"⁷¹ כל זמן שישראל ילמדו אותה (שענין זה ישנו תמיד), ובכלל זה גם דברי הגמרא הנ"ל במסכת מועד קטן, שבכח פנימיות התורה רואים מיד שזהו טוב הנראה והנגלה.

* * *

יז. שבת זו היא שבת מבה"ח סיון.

כל חודש — יש לו ענינו המיוחד, וענינו של חודש סיון הוא

68) ירמי' ה, יט.

69) נצבים כט, כג.

70) שם, כח.

71) תניא רפי"ז. ובכ"מ.

67) בדוגמת המשכת הגשם ע"י רשב"י

מיד ע"י אמירת תורה, ללא תעניות, תפלות

וכו' (זח"ג נט, ריש ע"ב. וראה תו"מ סה"מ

אייר ע' רעא. וש"נ).

— חג השבועות, שחל לעולם בחודש סיון (אף שהיום בחודש אינו קבוע, אלא "פעמים חמשה פעמים ששה פעמים שבעה"⁷²).

והנה, הענין דמתן־תורה מתחיל כבר בראש־חודש, כמ"ש⁷³ "בחדש השלישי גו' ביום הזה (בראש חודש) באו מדבר סיני", שנקרא "סיני" ע"ש "שירדה שנאה לאומות העולם עליו"⁷⁴ ונמשך הענין ד"אהבתי אתכם אמר הוי"⁷⁵, שענין זה לבדו הוא כבר ההתחלה דמתן־תורה.

ומטעם זה אומרים ב"דיינו": "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דינו" — משום שהקריבה להר סיני בלבד היא מדריגה נעלית ביותר, ההתחלה דמתן־תורה⁷⁶.

יח. הענין דמתן־תורה, שהקב"ה נתן התורה לישראל — הוא גם נתינת כח לקיים את התורה, כמדובר לעיל בהמאמר⁷⁷ שהבקשה שמלמעלה היא נתינת־כח וסיוע שיש בו ממש.

וענין זה שייך גם לפרשת בחוקותי:

התחלת⁷⁸ הסדרה היא "אם בחוקתי תלכו", ואיתא בגמרא⁷⁹ "אין אם אלא לשון תחנונים". כלומר: פירוש תיבת "אם" כאן אינו תנאי כמו בכ"מ, וגם בפרשתנו גופא: "ואם לא תשמעו לי", "ואם בחוקתי גו"⁸⁰, אלא — תחנונים. הקב"ה, כביכול, מתחנן לבנ"י ש"בחוקתי תלכו", "שתהיו עמלים בתורה"⁸¹.

והבקשה והציווי נותנים גם כח, ומהווים גם הבטחה, לכא"ו מישראל, ש"בחוקתי תלכו", כמ"ש⁸² "לבתי ידח ממנו נדח".

יט. שני ענינים אלו — ציווי והבטחה — מצינו גם במצות אהבת

ה'.

על הפסוק⁸³ "ואהבת את ה' אלקיך", מפרש אדמו"ר הזקן⁸⁴ ב'

בלקו"ש ח"א ע' 281 ואילך.
 (79) ע"ד ה, סע"א. וראה גם תו"כ ריש פרשתנו.
 (80) פרשתנו כו, יד־טו.
 (81) תו"כ ופרש"י עה"פ.
 (82) שמואל־ב יד, יד. וראה הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג. תניא ספל"ט.
 (83) ואתחנן ו, ה.
 (84) תו"א תשא פו, ג.

(72) ר"ה ו, ב.
 (73) יתרו יט, א (ובפרש"י).
 (74) שבת פט, סע"א.
 (75) מלאכי א, ב.
 (76) ראה הגש"פ עם לקוטי טעמים ומנהגים שם (ע' כט).
 (77) בתחלתו (לעיל ע' 269).
 (78) מכאן עד סוף השיחה — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידית), ונדפס

פירושים: א) חייב אתה לאהבו ("דו זאָלסט ליב האָבן"), ב) עתיד אתה לאהבו ("דו וועסט ליב האָבן"). וגם שם קשורים פירושים אלו זה בזה, כי הציווי מלמעלה הוא גם נתינת כח והבטחה, כמבואר לעיל.

אהבה היא שורש לכל רמ"ח מצוות עשה, כולל גם המצוה דיראת ה', שהיא שורש לכל ס"ה מצוות לא־תעשה⁸⁵. ונמצא, שאהבת ה' היא שורש לכל תרי"ג מצוות.

ונמצא, שכשם שעל אהבה ישנו ציווי והבטחה, כן הוא גם על כל תרי"ג מצוות — הנכללים בפסוק "אם (לשון תחנונים וגם הבטחה) בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם".

כ. עוד פירוש ישנו⁸⁶ ב"בחוקותי" — דקאי על מצוות. במצוות ישנם ג' סוגים: "משפטים", "עדות" ו"חוקים". "משפטים" הם המצוות שהשכל עצמו מחייבם, אפילו אלמלא ציוותה עליהם תורה; "עדות" הם המצוות שהשכל עצמו לא הי' מחייבם, אבל לאחר שהתורה ציוותה עליהם, יש להם מקום בשכל; "חוקים" הם המצוות שאין להם שום מקום בשכל, כמו מצות שעטנוז, פרה אדומה, וכיו"ב.

ומש"נ בכתוב "בחוקותי", אף שהכוונה היא לכל המצוות — לפי שמרמז, שגם "עדות" ו"משפטים", אף שיש להם מקום בשכל, צריך לקיימם מצד קבלת-עול, כמו הקיום ד"חוקים" — "חוקה חקתי גזירה גזרתי"⁸⁷.

ואף שקיום המצוות אינו מצד השכל, אלא מצד קבלת-עול, אעפ"כ יש בזה תענוג⁸⁸, ואדרבה — התענוג הוא גדול עוד יותר, כידוע⁸⁹ בענין עבודת עבד נאמן ועבד פשוט, שתענוג העבד הוא תענוג האדון.

וענין זה מרומז בתיבת "תלכו", שאף שזהו "בחוקותי", קבלת-עול, אעפ"כ — "תלכו", שאמיתית ענין ההליכה הוא בלי גבול⁹⁰, שאינו יכול לבוא מצד כחות פנימיים ומוגבלים, אלא מצד כח מקיף, תענוג, חיות.

ותיבת "אם", התחנונים וההבטחה דהקב"ה, קאי לא רק על גוף

בלתי מוגה).

(89) ד"ה אחרי ה"א תרס"ו (המשך תרס"ו

ע' שכה ואילך). ד"ה וילך תש"ד (סה"מ תש"ד ע' 185).

(90) ראה לקו"ת ריש פרשתנו (בחוקותי).

(85) תניא פ"ד (ח, א). וראה ג"כ פירוש

על הרמב"ם הלי' יסוה"ת רפ"ב.

(86) ראה ת"א ות"י. אוה"ח פ"י כה. ועוד.

(87) ראה תר"מ חט"ו ע' 58. וש"נ.

(88) כמו בקיום ה"משפטים" (מהנחה

קיום המצוות, אלא גם על אופן קיום המצוות: "בחוקותי תלכו", שכאו"א מישראל מובטח שיקיים מצוות בחיות של קבלת עול.

כא. השכר על זה הוא "ונתתי גשמיכם בעתם וגו'"⁴² — גשם ברוחניות, שהו"ע "יערוף כמטר לקחי"⁹¹, ולמעלה מזה — אור תורה, ולמעלה מזה — התורה שילמד משיח, שהתורה דעתה הבל היא לגבי תורתו של משיח⁹².

ועל-ידי זה גם: "גשמיכם בעתם", בגשמיות כפשוטו⁹³.

והגשמיות תהי' באופן, שלא זו בלבד שלא תעכב מעבודת הוי', אלא אדרבה — תסייע, כמאמר⁹⁴ "דלא אכלי בישראל דתורא כו'" (שעד שאינו אוכל בשר אין דעתו צלולה מספיק), שע"י הגשמיות נעבוד את הקב"ה מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת.

נמשכים כל ההמשכות גם בגשמיות, כמו בומן הבית (מהנחה בלתי מוגה).
(94) ב"ק עב, רע"א.

(91) האזינו לב, ב.
(92) קה"ר פי"א, ח. וראה שם רפ"ב.
(93) וכו"ל (ס"ח), שמצד ענין התורה